

UVODNA RIJEČ

Branimir Gojčeta, Zagreb

*Branimir Gojčeta, dipl. inž.
ravnatelj Državne geodetske uprave*

Geodetsko-prostorni sustav (GEOPS) Republike Hrvatske sastoji se od više međusobno povezanih podsustava. Jedan je od važnijih topografsko-kartografski podsustav koji u svom sustavu ima upravne i gospodarske strukture. U tom se podsustavu različitim tehnologijama topografske izmjere, kartografske produkcije i postupanja s geoinformatičkim podacima ostvaruju kartografsko-informatički proizvodi različite vrste i gustoće topografskih podataka.

Svekoliki geodetsko-prostorni sustav Hrvatske je značajno narušen zbog niza naslijeđenih razloga. Posljedice takvog stanja su različite u pojedinim dijelovima tog sustava.

Za vrijeme bivše SFRJ topografska i fotogrametrijska snimanja i izvedba topografskih zemljovida bili su isključivo u rukama vojnih organa na saveznoj razini, dok je dio kartografske građe krupnih mjerila (Osnovna državna karta 1:5000) bio oslonjen na geodetske potencijale Hrvatske.

Osamostaljenjem Republika Hrvatska ostaje bez topografskih struktura i opreme što ostaje u drugim dijelovima bivše federacije.

Državna geodetska uprava, nadležna za službenu kartografiju države, poduzela je nužne aktivnosti u osiguranju bitnih pretpostavki za uređivanje stanja u geodetsko-prostornom sustavu Republike Hrvatske.

Tako je u okviru projekta "Rekonstruiranje i reprogramiranje geodetsko-prostornog sustava Republike Hrvatske s tehnološkom dogradnjom njegova informacijskog sustava (u novim uvjetima samostalne, suverene države koja se uključuje u europske sustave)", u potprojektu "Provedba brzih promjena i konceptualna rješenja GEOPS-a" izrađeno projektno rješenje početnih programa i početne strukture topografsko-kartografskog sustava.

Zatim su izrađeni "Studija o ustrojstvu Službenog topografsko-kartografskog informacijskog sustava Republike Hrvatske (STOKIS)", "Idejni projekt STOKIS", u prosincu 1995. dovršena i javnosti predstavljena "Studija o nadomještanju reproduksijskih izvornika i obnavljanju topografskih zemljovida srednjih i sitnih mjerila", kojima je istražena i provedena analiza na teorijskoj osnovici, kao i na praktičnim modelima. Pri tome je uvažena temeljna strategija iz projekta rekonstruiranja geodetsko-prostornog sustava (GEOPS, djelatnosti A-9 i A-15) i ostvarena korespondentnost prema projektima u realizaciji (STOKIS, tvorba DMR-digitalnog modela reljefa i dr.)

Inicijativom Državne geodetske uprave nadležne za službenu kartografiju, Republika je Hrvatska postala članicom Europskog komiteta za službenu kartografiju (Comité Européen des Responsables de la Cartographie Officielle - CERCO). Sudjelovanjem u radu toga komiteta ostvareni su prvi neposredni kontakti s predstavnicima Međunarodnog kartografskog društva (International Cartographic Association-ICA). Statutom ICA predviđeno je da do osnivanja nacionalnog kartografskog tijela državu može predstavljati uprava nadležna za službenu kartografiju što je Državna geodetska uprava i činila.

Izuzetnim nastojanjima prof. dr. sc. Frančule, prof. dr. sc. Lovrića, mr. sc. Lapainea i skupine poznatih kartografskih stručnjaka, te spremnošću i razumijevanjem predsjedništva Hrvatskoga geodetskog društva ostvarena je Sekcija za kartografiju s predsjednikom prof. dr. sc. Lovrićem i tajnikom mr. sc. Lapaineom. Zahvaljujući njihovoj primjernom nastojanju stekli smo uvjete da smo na velikom skupu u Barceloni postali članom svjetski značajnog društva.

S velikim zadovoljstvom utvrđujem da je to izuzetan povijesni čin za hrvatsku kartografiju, jedan od rezultata naših nastojanja u novoj, samostalnoj i suverenoj državi, kao i podstrek za mobilizaciju naših stručnih potencijala u kartografskom prikazivanju i doprinosu u svekolikom poznavanju Hrvatske.